

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Községeknek, körjegyzőknek és
néptanítóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Réz bánya J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözséjében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilt-térben egy sor 10 kr.

Észiratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca, Lyceumi nyomda.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Perczel Miklós levele.

Városunk országgyűlési képviselőjéről a következő sorokat vesztük:

Budapest március 19/89.

A „Pécsnek“ e hó 16-án kelt számában egy válszótó ép oly epés, mint feltevéseiben és állításaiban valótlan támadást intézett ellenem.

Nem fogok vele polemizálni; de jogát és illetékességét arra, hogy engem, a ki 57 év óta működöm a közpályán, megleckéztessen — legyen ő bárki, talán szabad kétségbe vonnom.

Véleményt, ítéletet mondani képviselője felett minden választónak szabad, sőt kell. De illő, indokolt volt-e azt oly mérges kifejezésekkel tenni, mint Válszótó teszi — mások ítéletére bízom.

Feltűnő, hogy épp akkor intéztetik ellenem ilyen támadás, mikor Pécsről, még pedig pártkülömbőség nélkül, úgy a vidékről elismerő nyilatkozatokat vettem és veszek csaknem naponként beszédemért, melyet a 25. §. ellen tartottam, oly szellemben, minő lelkesítette Pécs polgárait a multikori tüntetésnél, melyet Pécs városának közgyűlése egyhangulag magáénak vallott.

De nem kutatom ezen igaztalan támadás indokait; felteszem Válszótóról, hogy csupán azon téves hit birta rá, hogy én eddigi független állásomat elhagyva, az általa kárhoztatott mérsékelt ellenzéki pártba léptem. És ha ez állana, csakugyan igaz volna, hogy vétettem volna a választóim iránti tisztelet és köteles alkotmányos tekintetek ellen, ha ily pártválasztásról eleve nem értesitem.

De miután nyilt levelemben is kijelentettem és a fővárosi lapokban is tudattam, hogy én csak a párt körébe, de nem a pártba léptem be, és hogy eddigi független állásomat fel nem adtam — nem volt semmi, a mit választóimnak tudomására hoznom kell vala.

Mert annyira a Válszótó sem akarja talán nyujtani a tisztesség és magasabb illendőség érzete által parancsolt figyelmet a választók irányába, hogy képviselőjüket azt is kijelentse, sőt bírálásuk alá bocsássza: kikkel tartja kívánatosnak, sőt szükségesnek szorosabb társas viszonyba lépni.

A „Pécs“ szerkesztője sajátos okoskodással, abból, hogy én a mérsékelt ellenzéknek jelenlegi magatartását helyeslem és kifogástalannak vallo, azt következteti, hogy ha tényleg nem is, de virtualiter azon pártnak tagjává lettem.

No hát akkor az egész függetlenségi párt is oda tartozik, mert vállvetve küzd vele a 25. §. ellen, sőt a különvéleményt is két mérsékelt ellenzéki is két függetlenségi képviselő írta alá.

Azon is felütözköz, hogy én leveleltem azon párt egyik vezetőférahoz intéztem, mely választóim legnagyobb contingensét szolgáltatta. Hát ez is igaz. Nem fessegetem: melyik pártnak van többsége Pécsen; de tény, és ezt a Pécs szerkesztője jól tudja, hogy a szabadelvű pártból sokan egészben visszavonultak és aránylag minden esetre sokkal kevesebben vettek részt választásom aktusában, mint a függetlenségi pártiak.

Kár tehát a kákán csomót keresni. Kár körmönfont ürügyekkel takarogni, hogy a hivatalos Pécs városának szemében elejétől fogva szálka volt már jelöltségem is; mennyire fokozódott ingerültsége eddigi magamtartása által, mutatja Válszótó méltatlan és igaztalan, indokolatlan támadása.

Annak a hivatalos áramlatnak ad hangot Válszótó. Teljes joga van ehhez is; és ha teszi oly modorban, minőt én — lehet téves önhittel — követelhetni vélek, semmi kifogásom ellene. Ilyen Philippicára azonban Válszótót feljogosítva akkor sem tartanám, ha feltevései valóságban alapulnának.

Nem tudom ki legyen Válszótó, de azt tudom, hogy párhívei közül nem fog sokat lenni, a ki, ha helyesli is fel fogását, modorát irányomban illőnek és méltányosnak tartsa.

id. Perczel Miklós.

E szó szerint közölt sorokra meg kell jegyeznem a következőket:

Teljesen igaz az, hogy „Válszótó“-nak lapom mult számában közölt cikke azon hitben iratott, hogy Pécs város országgyűlési képviselője — mint azt a lapok jelenték — belépett a mérsékelt ellenzéki pártba. E hír cáfolatáról — a cikkel egy napon jelenvén meg az — „Válszótó“-nak tudomása nem lehetett. Én azonban — ámbár csak lapom zárta előtt pár perccel — értesültem róla és megvallo, hogy, ha ő méltósága levelében egyszerűen csak azt nyilvánította volna ki, hogy nem a mérsékelt ellenzéki pártba, hanem a körbe lépett be, — „Válszótó“ cikkét — bármily szépen volt is megírva, bármennyire egyetértek is vele a mérsékelt ellenzék jellemzésében, bírálatában és bármennyire szükségesnek tartottam is e bírálat hangoztatását épen a mai kritikus időben, midőn a mérsékelt ellenzék a ha-alom utáni olthatatlan vágy által sarkaltatva, egyik túlzásból a másikba ragadtatja magát, lábbal tapodja a parlamentarismus alapfölteleleit, melyek nélkül pedig Magyarország fenn nem állhat és a népszerűséget hajhászva, akarja feledtetni eddigi áldatlan működését és disztelen multját; mondom: bár mennyire szükségesnek tartottam is e bírálatot, a cikket nem jelentettem volna meg; de ő méltósága a mérsékelt ellenzékkel közös politikai működésre való szövetekezés szükségességével akadaltolta a m. e. körbe való belépését. Az én okoskodásom tehát nem a saját s a g o s volt, (mint azt ő méltósága írja), hanem nagyon is természetes, midőn e tényből, a szövetekezett közös politikai működés hangoztatásából azt

következtettem, hogy ő pártonkívüliből mérsékelt ellenzéki lett.

Ő méltósága azonban ismételtlen kijelenti, hogy eddigi pártonküvüli, független állását továbbra is fenntartja és miután saját intencióinak, pártállásának megjelölésében mindenkor maga az illető a leghite esebb, a leghivatottabb; magam részéről készséggel fogadom a helyreigazítást és örömmel fejezem ki, hogy ő méltósága nem lett mérsékelt ellenzékiv, még lévén győződve arról, hogy ő méltósága pártonküvülsége, melyet szóval hangoztat, tettekben is mindig igazolotni fog.

Fog-e „Válszótó“ a képviselő úr nyilatkozatára válaszolni, azt természetesen nem tudhatom; de azt tudom, hogy közte és a pécsi, a képviselő úr által u. n. hivatalos áramlat között semmi összeköttetés nincs, de hiába is lenne, mert lapom irányát én magam szabom meg, függetlenül minden pártköteléktől, egyedül meggyőződésemet és hírlapírói kötelességemet követve, mint teljesíti ő méltósága (ha szabad csekélységemet hozzá hasonlítani) honatjai kötelességet.

Az is kinyilatkoztathatom, hogy „Válszótó“ cikke és ő méltósága országgyűlési beszéde között semmi okozati összefüggés nem létezik. Véletlenül épen magam is az országgyűlés karzatán voltam, midőn képviselőnk nagy beszédét tartá és (egy szó kivételével) élvezettel hallgattam azt, teljesen egyetértvén vele a lényegben, mert hisz a véderő javaslattal szemben én is, lapom is ellenzékelt képezünk, ellene nyilatkozván a 14-ik §-nak és nem fogadván el a 25-ik §-t még módosítva sem, (jól lehet e módosítás a régigyakorlathoz képest határozottan javításokat foglal magában) mert én a magyar nyelvű tisztvi vizsga elrendelését állami postulatumból folyó imperatív szükségnek a 2-ik évi önkéntesi szolgálatot és a tanulmányok szünetelését az önkénteskedés ideje alatt rettenetes társadalmi bajok okozójának és a tartalékos tisztvi vizsgát letett tanulóknak adandó kedvezményeket a legnagyobb jogtalan-ságnak tartom és így ő méltóságának ez álláspontot erősítő beszédéért csak elismeréssel adózhattam és adózom is.

De éppen azért, mert az elismerés ő méltósága és az ő nagy érdemei, tehetségei és szép multja iránt élt és él bennem, mióta csak őt ismerni szerencsém van, nem engedhetem meg azt, hogy lapom őt megsértette volna. A mi azon cikkben erős, kemény kifejezés volt, az a mérsékelt ellenzékre vonatkozik. De hisz ő méltósága maga mondja, hogy ő nem mérsékelt ellenzéki, hanem pártion küvüli. Maradjon is meg mindvégig ez álláspontján, a hova őt a pécsi szabadelvű és függetlenségi párt egyező akarattal állítja, mely párt közül hogy melyik volt nagyobb, nem kutatom, de hogy én és lapom minden fentartás nélkül az ő pártján állottunk, feleslegesnek tartom bizonyítani.

Feiler Mihály.

Hogy lettem én kormánypártivá?

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Azt akarom megírni, hogyan lettem én kormánypártivá. Régi levelezője vagyok. Tartozom erről beszámolni.

Hadd beszéljek most már egy kicsit magamról. Ha annak a Tiszának, a kiről az egész világ jót, rosszat összehord, szemére vetik, hogy néha magát is védelmezi, tehát magáról is beszél, miért ne tehetném ezt én, a kiről senki sem beszél?

Biz én kormánypartívá lettem épen akkor, midőn körültem mindenki Tiszát, a kormányt és pártját szidja. És olyan jól esik ezt most nekem leírnom. Azt hiszem, hogy ezért még Eötvös Károly nagy szeméitől, sőt a hóna alatt hordott corpus juristól sem tudnék megijedni.

Hogy és mikor estem keresztül ezen metamorfózisra, én, a ki eddig Kossuthot reggeli esteli imámba mindig befoglaltam (foglalom ez után is) egész bizonyossággal nem tudnám megmondani. Teljes és tiszta tudatára azonban e változásnak nem régebben úgy jöttem, hogy a szomszéd faluban lakó jegyző adószedés céljából itt járván és vele egy kis parázs politikai vitába bocsátkozván, azon vettem észre magamat, hogy az én kormánypartí komám szörnyű elkereséssel támadta meg a kormányt, én meg a függetlenségi párt „rendíthetetlen híve” hasonló tiszát és lelkesdéssel vettem oltalmamba Tiszát és a szabadelvű nártot.

Igazán nagy szerencse, hogy ezt a változást csak én és a jegyző komám konstatálhattuk, történetesen ez a barátságos összeveszés négy szem között; mert ha ez a negyven családból álló falusi közvélemény véletlenül tudomást vesz a történetekről, most úgy állhatnának a dolgok, hogy a tanteremben lépéseimkor saját tanítványaim legalább is „abcug” és „hoch” üdvözléssel fogadnának. Persze én majd tudnék a helyzet nehézségén valahogy fordítani, — ha nem is épen a modern paedagogia által előírt fegyelem alkalmazásával — és nem is volnék kénytelen az inzultus elől a folyosóra vonulni.

Hogyan lettem hát ilyen mameluksággal határos kormánypartívá? Bizonyosan zsiros hivatal van kilátásba helyezve... Ugyan mit várhat egy falusi tanító? — Hát akkor tisztí vizsára készülő fiam, vagy férjhezmenő lányom van?... Szerencsére a fiam 8, a lányom 4 éves. Ha sem ez, sem az, no úgy a jövő választásra akarok magamnak szerepet biztosítani? Csakhogy ez a mi kerülünk olyan megcsontosodott függetlenségi, hogy eddig még a legvénebb kormánypartíknak sem nyíltot alkalmuk a magok jelöltjére szavazni és valószínűleg én is megöszülök az erre való várakozás közben.

Kormánypartívá tett a saját pártom viselkedése.

Fizetéseimnek körülbelől egy huszadát lapokért adom, a mivel nem annyira azt akarom jelezni, hogy erre a célra valami tulságos összegeket áldoznék, hanem inkább azt, hogy a jövedelmi forrásaim lehetnének kevésbé szerények.

Munkásságom színhelye a tanterem. Még csak papom sincs, a ki a „helyi felügyelet gyakorlása” címén életem egyhangú folyását szokott medréből kiterhelhetné. Közébedet, társas vacsorát, politikai dissertációkat családom szűk körében tartunk és erre indokul és alapul az én napilapom legujabb számának erősebb vagy szelidebb cikkei és országgyűlési tudósításai szolgálnak. A szót itt természetesen magam viszem és bátran mondhatom, hogy betolygásom és tekintélyem ebben a körben sokkal nagyobb, mint a mekkorát Tisza gyakorol a pártjára. Ezzel pedig sokat mondtam. Az a 8 éves nagy szemű fiam és az a 4 éves lányom ilyenkor jobban bámulják apjuk „páratlan ékességülését, fényes dialektikáját,” mint Apponyit a „tiszelt szomszédjait.” Hát ezzel meg aligha keveset nem mondtam. Tiszteletlen figyelmeztelenségem és a ház méltóságát sértő mozgást, imparlamentáris közbeszólást csak az érkező törős tészta képes előidézni, melyet a „belügyi” miniszter a „ház” asztalára letett.

Ilyen körben, a külvilággal való érintkezéstől ilyen hermetice elzárt életviszonyok között mégis csak megessett, hogy el kezdtem gondolkodni és ezek a gondolatok — bizonyos fokú állandóság jelleggel ötvén magokra — lassanként meggyőződésé tömörültek.

Meghasonlítottam a lapokkal is.

Abban az időben, midőn még az opportúnus emberek és a közönséges állapokat nem igen szenvedtettem, többnyire a „Nemzet”-et olvastam. Száraz és lelkesültség nélküli irányra nem fogott rajtam. Mindössze is érdeműl rőttem fel, hogy míg az ellenzék egyszer és másszor elég kegyetlenül foglalkozott Deák Ferenc személyével és emlékével, a kormánylap Kossuthról a legnagyobb tisztelettel emlékezett meg.

Azután hazamos időn át olvastam a „Budapesti Hírlap”-ot. Ez aztán az élenk lap. Tet-

szés szerint csinál héborút me, vagy holnap. „A muszka a határon!” — „A vészharang megkondult!” — „Lőporszag a levegőben!” és több efféle feliratu cikkei ugyancsak felecsigázzák a jámbor és békés természetű olvasó kíváncsiságát. Lángszavú vezércikkei, ragyogó irányai, káprázatos gondolatmenetei, a szív húrját érintő jóízű mondásai napfényes, tündéri világba ragadják a magyar ember ideálkéért sóvárgó lelkét s könnyen feltűzhető fantáziáját. Egy ízben a királyt — az ősi hadgyakorlatok alkalmával Aradon tartózkodván — ellovagoltatta a magyar Golgotha mellett és fölidéve a múlt véres árnyait, adott szájjába olyan szavakat, szívbe olyan gondolatokat, melyek így magokban véve szépek is, nagyok is, dicsők is. Másfél év múlva a felség meglátogatván a fővárosban néhány közmívelődési intézetet és elismerésnek adván kifejezést, az említett lap szerint ekkor már „Magyarországnak soha soha jobb királyja nem volt” — S a mint a mondások tulságos nagyságáról és arról a folyton Tiszát és társait kicsinylő és örökké Apponyit és híveit magasztaló pártatlanság különleges voltáról meggyőződtem, bizony kezdett lesiklani rólam a lángszó és kezdtem az irány ragyogására, a gondolatmenet káprázatoságára, sőt kezdtem a kegyelt alakjaira pazarolt dícséreteire is nem nagy súlyt fektetni.

Az országgyűlések ideje alatt, tehát ősz-től tavaszig, rendszeren az „Egyetértés”-sel lépek szövetségre. Most is ebből a lepedőnyi lapból szerzek tudomást a képviselőházi ülések izgatott lefolyásáról.

Megkezdődtek a mozgalmas napok, foly a tüntetés és a vita mai napig. A 14. §. más formájú szöveggel cseréltetett ki. A 25. §. a mult-hoz képest a nyelvkezdésben javítja a helyzetet. Ha az állami nyelv mellőzése a tisztviszágakon sérelmet képez, mért nem segítettek a dolgon akkor, midőn ezt 22 évvel előbb, persze kevesebb nagy lelkűk szöveggel és lovagias sággal és sokkal kevesebb kockázattal megtehették volna? Így informáltak engem az Egyetértés napról-napra megújuló támadásai. Valószínű, hogy e tekintetben a lap és olvasója között nincs aztán semmi egyetértés.

Egyébiránt az ellenzék lapok hangja — általánosságban szólva — még valóságos szalonnnyelv ahhoz képest, melyet az ellenzékéi honatyák a törvényhozás hajlékában meghonosítottak. Mintha csak fülembé zúgnának Polónyi és Károlyi jó kaliberű torokra valló kibekéltésai, melyekben szellem soha, jakobinus gorombaság annál több nyilatkozik. Milyen nagyra szoktóméylek a tüntetések kezdetén a szászok szövetségével, s ma már egy szász képviselő tartleckét az illetantából s nevezi a parlamenti jeleneteket korcsnába illőknek. „Tiszát széttépné, Tiszát felakasztani, Tiszát, mint vádlottat elővezettetni!” Hát a törvényhozás szenteltelt csarnokába való hangok ezek? Bizony rossz szolgálatot tesznek a saját pártjoknak s a lehető legnagyobb mértékben nevelik nyumbusát annak az embernek és pártnak, a mely részről a durva személyeskedések s goromba kihívások zápora alatt is, a parlamentáris tisztesség követelményének — még eddig — teljesen megfelelő magatartást szemléltünk és szónoklatokat hallottunk.

Az országgyűlés igazalom hullámvérése még itt, ebben a csepp faluban is érezhető.

Multkor már az egyik szemfüles tanítványom (a kinek apja „pártunk” derék közlönnyéből, a Népszázalójából szivja a politikai jó modort és higgadtaságot) szelinté próbálgatta az ablakom alatt valami dallamra alkalmazni az „Abcug Tisza, abcug Csáky, abcug báró Fejérváry” legujabb nemzeti himnuszát. Alaposan ráijesztettem. Többet aligha teszi. Szerencsére nincs még helyi lapunk s attól sem tarthatok, hogy az eset az „Egyetértés” tudomására jut, hogy pártfogásába vegye tanítója önkényével szemben a jogai gyakorlatában korlátozott kis honpolgárt, mint a hogy megvédelmezett nemrégiben egy fővárosi honleánykát.

Istenem! minő szép, minő elragadó látvány is lehet az, mikor azok a hátulgombolós apró honfiak ott a muzeumkert padjain, vállalkon a könnyes tászkával, szemekiben a hazafii felhőborodás cikázó villámaival, eléggé nem méltányolható kitartással várják a képviselőház osztlását és odakiáltják csendő szoprán hangjukon annak az ősz kormányelnöknek, annak a délcég honvédelmi és a hivataltól annyira nemes ambícióval elfoglalt közoktatásügyi miniszternek ezt a lesújtó

nemzeti átkot: Abcug Tisza, abcug Csáky, abcug báró Fejérváry! Igazán lélek emelő jelenet! Paedagógiailag bár nem egészen, de hazafiai szempontból Munkácsy esztéjére váró kép!

A nagy tüntetéskor egy fiatal ember üdvözölte az Aczél Béla báró palotája erkélyén összegyűlt magyar főurakat, elmondván egy lélekzetvételre, hogy a Magyarország függetlenségéért folytatott küzdelemben az érdem országlánrésze a mágnesosztlályt illati. E beszéd hatása alatt — így írták a lapok — Károlyi István gróf, a valódi magyar háza fia elfordult és távozott. És ez a fiatal ember Orbán János és ez az Orbán János Orbán Balázs fia volna? Higgye a ki akarja. Én nem hiszem.

Hát az a királyi várpalota falait rengető nagy éljenzés és annak a lebeszéd fehér valaminek megpillantásakor támadt furcsa önkívüli állapot: öszhangzásba volna-e hozható egy egészséges szélsőbali gyomor kívánatos nyugalmával?

Nincs nekünk égetőbb szükségünk semmire, mint néhány rázkódástól ment decenniumra, hogy ez idő alatt a magyarosodás processusa haladhaszon abban a mértékben és kiterjedésben, a hogy azt Berzevicy államtitkár, az összes felszólalások közt legtaralmasabb beszédében jelezte. Ugy gondolom, hogy ez Tisza megbuktatásánál is fontosabb cél. Oh be csak szép dolog is lesz a kkor Ugrou Gábot a miniszterelnöki, Bolgár Ferenczet a honvédelmi ministeri széken látni! Addig azonban lassan a testtel.

Hanem hát t. ház!... akarom mondani: t. szerkesztő úr! (az „Egyetértés” könyökölve azt gondoltam, hogy a képviselőházban vagyok) egy lényeges nehézséget aligha ki nem feleltem a számításból. En itt elmondom Önnek egész őszintén soromat, Önnek, a türelmes és loyális szerkesztőnek, a ki számomra kormánypartí közlemezési között néhány szélsőbalt is ezek közt envez is bizalmára méltott; de vajon nem-e lett Ön is ebben az általános fel-, le-, el- és aláfordulásban ellenzékivé? Ha igen, akkor kérem, hogy számomra ellenzékéi munkatársai között tartson meg továbbra is, mint hűséges kormánypartí levelezőjét. A visszatartástól sem tartok. A legrosszabb esetben alapított helyi lapot. Engedek egy kicsit a „Lukmából” s a 40 gazda 40 előfizető s kész a közvélemény. Csányi Csatar r. l.

(Csak a véderő javaslatot ellenzem, de azért nem lettem ellenzékivé. És ha választanom kellene a nemzet előtt minden érénnyel felcírázott ellenzékéi vezérek és a minden hibával befektetett Tisza Kálmán között, ez utóbbit választanám. És higgye el, hogy nagyon sokan gondolkoznak így, olyanok is, kik pedig épenséggel nem felkesednének Tiszáért. A szerk.)

A történettudományi és néprajzi társaság eszméjéhez.

Magok, a kik e gondolatot Pécsétt felszínre hozták, alig remélték hogy az olyan termékeny talajra talál. Nem is igen reméltették, mert Pécsétt a tudományos kutatásnak van ugyan dús kincsek rejtő talaja, de mit ér, ha a társulásnak az önállóbb, társadalmi tevékenységnek, legalább eddigi tapasztalataink szerint semmi nyoma, semmi biztató kilátásai sehol?

Jó ideje beszélnek már Pécsétt „Mecsek-egyleiről.” „Irái körről,” sőt egy „kultur egyelet” is eltemettek már! Jött aztán a városra egy egészen fiatal, ambícióval telt széptudomány tanár, a ki Pécsétt is azokhoz a kis német városokhoz mérte, a melyekben 10 — 15000 lakos mellett egyetem, középiskolák, kulturális és tudományos okyletek kicsi arányú, de egészséges művészet-, értelmes műpártoló közönség, az előljárásban nemes ambíció, a városban és környékén tisztaság, rend van, szóval: a hol az életnek villg felére is adnak valamit. Naisvádságban vilggá dobta a jelszót: Ethnographiai társaság! S ime! Nem tagadom, alig hittem szeméimnek és füleimnek, mikor az első összejövetelén emberek között láttam és egy valamiféle tudományos társulatoeska, vagy szellemi találkozó hely ellen egy hangot sem hallottam szólan! Ez már derék! Hát ha! Hát ha! gondoltam magamban. Szerre rá, látom és hallom uton-utfélen, hogy ez is érdeklődik a dolog iránt, az is foglalkozott már a gondolattal; ez is szeret olvasgatni, amaz is gyűjti a tudományos értékű apróságokat és így tovább. Végre

aránylag igen rövid időre megszólalt e lapok mult számában egy férfi, a ki még a magam régiségtudományi teljesen laikus mivolta előtt is régiesen ismert és rég vagy tiszteletet szerzett országos nevű kutató és tudós, a ki tehát egyedül hivatott a vajdud eszmének testet adni s köépöntra vonva az erőket, olyan irányban mozgósítani, a mely a cél felé vezet. Most már érdekes komolyan a dologhoz szólni, mert a világon semmiféle mozgalmat nem vezetett a tömeg hanem mindig egyesek. Ha van egy két erő, van eszme: él az ügy. A tömeg majd segít. De ez a nélkül csak rantani és pusztítani tud.

Ethnographiai társulat-e? Történet és régiségtudományi társulat-e? Vagy mind a kettő ha ugy tetszik: mind a három együttvéve-e? Ez a kérdés!

Szó sincs tehát többé arról, hogy egy magasabb színvonalú egyesület Pécssett is szükséges volna. Sőt még arról sem beszélhetünk már, hogy egyáltalán létrejöhet-e Pécssett ilyen valami.

Erre a még kereszteletlen társaságra szükség van; sőt ha a jelek nem csalnak, az életképesség minden biztosítékai mellett a megfogalalkulni. Ebben a reményben szölok a tárgyhoz s szerény észrevételeimet W., vagy saját aláírása szerint: Pécssegyszégyelmei urnak nagytudományi fejegetéseibehez fűzöm, mert az ő indítványát szeretném módosítani. W. ur, mint par excellence régiségtudós, nem is ajánlhat a társulatnak más címet, mint „Történet és régiségtudományi társulat”. Célul nem tűzhet eléje fontosabb és szebb feladatot, mint Pécs és környéke történelmi, régiségtani viszonyainak kutatását, feltárását; s a majdan összegyűlt anyag feldolgozását. O mint specialis régiségtudós és rég elismert érdemű kutató és író, szebb feladatot nem láthat, mint hogy ez az egyetl alakitson egy megyei — világi — esetleg egyházi — archeologiai muzeumot; a melybe ne keverjünk össze minden tarka-barkaságot s liomlomot.

Mind ez így, a mint ő véli alig eshetik kifogás alá. Mind ez így megtörténhetik, sőt magam is teljes erővel azon volnék, hogy mind ez létrejőjön és én egyenesen őt bátorítokom apostrophálni e czölok megvalósítása érdekében, mert első sorban az ő kezeiben vélem ezt letéve.

De el kell mondanom röviden a mozgalom indítója, vagy indítóinak felfogását is, főképp pedig a dolog historicusát. A budapesti leendő Ethnographiai társaság természetesen, mint czime is mutatja, nem a történelem segéd tudományaként fogja fel a művelése alá fogott tudományágát. Az ethnographiának most van fejlődőben egy más hajtása, amely még ugyan sem feladatot sem körét szabatosan meg nem határozta, a mely azonban élesen elválik a szoros értelemben vett ethnographiától; ez az ugynevezett Folklore tudomány, a nép szellemi virágainak tudománya, vagy tán a nép-psychologia tudományának volna nevezhető. Az ethnographus tanulmányozza a nép-élet minden jelenségét, kiterjed a figyelmre a nép szokásai, életmódja, foglalkozása, művelődése, nyelve, lakása, ruházata, egyszóval egész külső és belső megjelenésére. De éppen e fölött kör nagysága tette szükségessé, hogy a tudományos kutatás egy eddig figyelemre alig méltatott irányban is meginduljon t. i. a nép szellemi életének, szellemi termékeinek kutatása, feltárása és az ez irányban megmennthető adatok összegyűjtésére is. Szükségessé vált továbbá a nép szellemi termékeinek: ésjárása, képződése nyilvánulásainak adatait, melyek a nép-dalköltésben, népmesékben, játékok, ráolvasások, mondókák, rignusok, káromkodási formák, babonák, közmondások stbben található fel, lehetőleg minden nemzeti éllösszegyűjtési és összehasonlítani ilyen módon már eddig is néhány mese tárgy vándorlása, néhány költői képek a legváltozabbi népek nál való közös előfordulása, a legtöbb prehistoriai tényeket tár elénk s így ez a keletkezében levő tudomány-ág is véglemzésben az ő anya-tudományával az ethnographiával együtt a történelem szekerét tolja előbb; de e mellett a nyelvtudománynak, főképp a psychológiának, az ember származásának kérdéseire is ma még alig sejtethető világot van hivatva deríteni. Az ethnographia a nép és a népeletnek leírása szoritkozók főképp: a Folklore valamennyi nép szellemtermékeinek összehasonlítására helyezi a fösulyt.

Azonban ép most emlitém, hogy e tudományág köre és feladata szabatosan még nincs meghatározva, tehát szabatos az én meghatározásom sem lehet. Csak azt akarom mondani, hogy a budapesti ethnographiai társaság nevet nyerő egyesület szellemi mozgatói, ha nem esalódom szintén inkább a folklore szűkebb körében mint a tágabb értelmű ethnographia terén óhajtanak mozogni.

Mint hogy pedig a pécsi szövetkezes megindító a budapesti, szintén csak keletkező ethnographiai társasággal való konsolidaritásukat nem csak nem tagadják, de sőt arra is támaszkodni s az támogatni is hajlandók, ezzel kifejtem azt: miért volt mind a felhívásban, mind az első összejövetel alkalmával az ethnographiai szö nyomatékossabban kiemelve. Nem a felhívás aláírói nevében szölok ugyan, de azt hiszem: nem találok náluk ellenmondásra, ha megemlítem, hogy egyikök sem levén régiségtudós, sem historikus, a hivatlanok szerepét vállalják volna, ha első sorban történelmi és régiségtudományi társulat alapítására hívták volna össze a vélt érdeklődőket.

Most már azonban az első összejövetel és W. ur becses cikke óta mindenki láthatja, hogy Pécssett igenis helyén volna egy történet és régiségtudományi egyesület. De viszont az aláíróknak is — azt hiszem éppen a keletkező országos ethnographiai társasággal való consolidaritása s dr Katona tanárnak e téren tett tanulmányai elég önbizalmat öntöttek a nevezett aláírókba arra nézve, hogy az ethnographiai társaság eszmáját ne engedjék elesni, hanem szövetkezve azokkal, kik, mint W. ur, történet és régiségtudományi társulat alakítását óhajtják: létre hozzanak egy „Történeti, régiségtudományi és néprajzi” társaságot.

Ezt a szerény indítványomat más okokkal is vélem támogathatni.

Egészen más dolog a munkafelosztás elve és az erők szétforgósolása. Itt nem lehet nekünk azt az elvet felállítanunk, hogy kis körre szorítsuk a társaság munkásságát, mert így biztosabb az eredmény s terjeszkedni lehet később is. Épen ellenkezőleg: két-három ethnographus nem alkothat ethnographiai társaságot, két-három régiség vagy történettudós se hozhat létre hosszabb életű régiség-, illetve történettudományi társulatot; a ha ezt tenék: ez volna az igazi erőelforgósolás. Ellenben minden szakból egy két szakember, sőt még buzgó illetlen is életre való társaságot alakíthat, melynek kebelében mindenki vállvetve dolgozhatik a maga, akár milyen speciális munka körében.

Egyesüljenek tehát más és más irányú elemek, s ha a közös munkában majd minden szak erős munkásokkal nevel magának, ám válják ki az ethnographiai, vagy régiségtani osztály s folytassa életét, ha tudja önállón.

Nem vélem a címblő tehát mellőzhető az ethnographiai szót, mert őszintén megvallva: a budapesti erőnek igékező ethnographiai társaság szellemi és anyagi támogatását, a melyet különben nem koldulna a pécsi egyesület, mert ez viszont amatt támogatná, egy leendő Dunántúli Történet és régiség tudományi társulat legálább egyelőre nem nélkülözhető, s ha igen: nem tudom miért kellene az önként kínálkozó segílyt elvetni, holott a cimben is, a munka-körben is igen jól meg tér az ethnographia.

Abban sem látom a neveltségessé válás vesélyét, ha az egyik fő cél: az Archeologiai muzeum egyik sarkában esetleg ethnographiai tárgyak is helyet foglalnának. Hiszen alig hihető, hogy maga W. ur a keletkező muzeumban akár modern műtárgyakat is, ha tán a múzeum ilyeneknek birtokába jutna, meg ne tőrne ott! Ez, azt hiszem v i d é k i, keletkező muzeumnál nem is lehet másképp: s a miért a cim és munka körbe, — hogy több, ha mindjárt más irányú szellemi erőt is nyerjünk — az ethnographia felvételnek: ebből nem következik, hogy az első cél nem archeologiai és történettudományi muzeum alapítása legyen! Az ethnographiai muzeum alapítása, bár semmivel se tartom kisebb célnak, mint az előbbieket, mégis megengedem, hogy kijelölhető majd, ha a történeti és az archeologiai muzeum már létre jött.

Röviden tehát — mert már is terjen-gössé vált szavam — úgy hiszem, e pontnál: hogy tisztán W. ur indítványa, vagy az ő szerény véleménye szerint alakuljon-e meg a leendő társaság — sokkal fontosabb az, hogy ez egyáltalán létre jőjön. Szöljön tehát hozzá más

is; mert így a nyilvánosság előtt talosabban lehet ilvesniet meg beszélni, mint egy bizottági ülés szük kerete és kiszabott idejében. Legyen aztán az alapszabályzat a közös munka s közös megbeszélés eredménye. Gerecze Péter dr.

Az 1889-ik évi italmérésii illetékről.

T. előfizetőink és olvasóink minden alkalommal meggyőződhettek lapunk abbeli intentiójáról, hogy midőn valaamely közgyűről szó volt, elsőlk voltak megszerezni azon adatokat, melyeket tájékozásul érdekeik megóvása és biztosítása szempontjából szükségeseknek láttunk. Most is számos olvasónk vagyoni érdekeiről lévén szó, azt hisszük hogy ezuttal is a közügynek teszünk szolgálatot, ha az állami italmérésii jövődekéről szóló 1888. évi XXXV. t. c. némely határozományainak végrehajtása iránt a pénzügyminis-terium által a tárgyban 1888. évi 78188. sz. a. kelt rendelet figyelembe vételével az adózó közönségnek némi felvilágosítást s így utbaigazítást adni akarunk.

Tudva levő dolog, hogy alkotmányunk helyreállítva hozott egész törvénykezésünkön az állampolgárok jogai szabad védelmezésének fonala vonul át és különösen az „audiatur et altera pars” elvében culminál, mely körülmény adótervényeinkben is oly határozott kifejezést ölt, miszerint minden egyes érdekelt adójának megállapítása alkalmával meghallgattatik, szabadon védekezhetik és az így nyert adatok alapján bizottóságilag határozatik meg azon hozadék, mit a kir. államkincstárnak adó címén fizetni köteles.

Ezen alapa van fektetve az állami italmérésii adók és illetékek megszabása s minthogy ezen törvények némely határozományai már f. é. február havában értelebe léptetettek s azok végrehajtása — vett értesülés szerint — a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság területét képező Baranya, Tolna és Somogy megyékben a napokban bizottóságilag végrehajtni fog: hogy minden egyes érdekelt törvény adta jogával kellőképpen, szükségesnek tartjuk tisztelt olvasóinkkal megismertetni a törvénynek azon intézkedéseit, melyek ez évben tényleg foganatba mennek:

Ugyanis: a pénzügyminis-terium által fent idézett szám alatt kiadott utatítás 1. §-a értelme szerint a szeszis italoknak nagyban való forgalma alatt azon mennyiség értendő, mely a Királyhágon inenni részekben legalább 50 literes hordókban, vagy pedig zárt üvegekben oly módon árusittatik el, hogy ha egy vagy több ládában helyezték is el, de egy névre adatként fel és azok öszmenyisége 50 litert képez, az ily som-mában elarusított ital sem regalelleték, sem regaledó aló nem esik. A ki pedig ennél kisebb mennyiségben szándékozik szeszis itál-kimérésii, arra nézve a pénzügyigazgatóság-tól — elutasítás esetére 15 nap alatt a pénzügyminis-teriumhoz való felebbezés igénybe vétele mellett — engedélyt köteles szerezni. Megjegyezzük, hogy a folyó évre ezen engedélyért komarszások és mindazok, kik koronaszéri kimérésii foglalkoznak, folyama d n i n e m k ö t é l e s e k a jövő évre nézve pedig újból figyelmeztetni fogjuk őket, hogy mikor, hová kell ez iránt fordulniok.

Mint hogy több oldalról tett kérdezgetések által arról győződöttünk meg, hogy az érdekelt felek nincsenek tisztába a „kimérésii” és „kismértékbeni elarusítás” között levő különbséggel, ezuttal ennek fogalma iránt tájékozásul kijelentjük, hogy „kimérésii” alatt értetik a szeszis folyadékok poharankénti, deciliterenkénti eladása, koromszéri elarusítása, miglen „kismértékben való elarusítás” alatt a szeszis folyadékok zárt edényekben, üvegekben, palackokban való eladása értendő.

A kimérésii a pénzügyi hatóság engedély ez évre nem szükséges, kis mértékben (t. i. bedugaszolt, zárt palackokban való elarusításra azonban az évben a pénzügyi hatóság engedély megkivántatik és azt megnyerhetik: bejegyzett cögny anyag, fűszer és vegyes kereskedők (birtak legyen, azok eddig üzlettel, avagy ha ilyet az év folyama alatt nyitnának), cukraszok kávészok és szőlőtalajdonos bortermelők, utóbbiak saját termésű borakira és pad: oly képen, hogy az első sorban

nevezett kereskedők csak honi csemegét — melynek literenkénti ára üveggel együtt 1 frt, (az üveg ára 10 krt meg nem haladhat), — külföldi borokat, külföldi söröket, valódi szerémi szilviumot, édesített, égetett szeszes italokat, mint likör, rum, rosoglio, 75 fokot tartalmazó és iparosoknak mesterségük folytatására vagy más házi célokra egy liternél nem nagyobb és 1/3 liternél nem kisebb mennyiségben főzletükben zárt edényekben és üveg becserélés nélkül elarusítatnak. A cukrászok ezen, itt felsorolt égetett szeszes italokat poharaként is kiszolgálhatják.

A regalé-tulajdonosok, avagy azok bérleti-italmérési engedélyért nem kötelesek folyamodni, hanem a pénzügyigazgatóságtól engedélyt tartoznak szerezni arra nézve, hogy a regalé adót azoktól, kik a fentjelzett engedélyvel elláttak, folyó évre beszedhessék.

Mindazok, kik a pénzügyigazgatóságtól folyó évre engedélyt kaptak szeszes italok kicsinyben való elarusítására f. é. február 1-től a következő italmérési illetéket kötelesek a kir. kincstárnak fizetni és pedig I. kereskedők:

1. Törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsú városokban, vagy oly községekben, melyek törvényhatóságnak vagy kir. törvényeszékek székhelyei, a mennyiben népességük:

a) 20000 léleknél nagyobb 60, 45 vagy 30 frtot;
b) 10000-20000 lélekből áll 45, 30, 24 frtot;
c) 10000 léleknél kisebb 30, 24, 18 frtot;
2. Más községekben, a mennyiben népességük:

d) 20000 léleknél nagyobb 30, 24, 18 frtot;
e) 10000-20000 lélekből áll 24, 18, 12 frtot;
f) 10000 léleknél kisebb 18, 12, 6 frtot;

II. Cukrászok, kávések és kávé mértéssel foglalkozók községei a következő három fokozat szerint megállapítandó illetéket fizetnek:

a) pont szerinti községben 40, 30 v. 20 frtot;
b) " " " " 30, 20 " 16 "
c) " " " " 20, 16 " 12 "
d) " " " " 20, 16 " 12 "
e) " " " " 16, 12 " 8 "
f) " " " " 12 " 8 " 4 "

III. Bortermelők, kik saját termésű boraikat arusítják el, az alábbi osztályzatok szerint fizetik az illetéket:

a) pont szerinti községben 20, 15 v. 10 frtot;
b) " " " " 15, 10 " 8 "
c) " " " " 10, 8 " 6 "
d) " " " " 10, 8 " 6 "
e) " " " " 8, 6 " 4 "
f) " " " " 6, 4 " 2 "

ha pedig ezen bortermelők nem egész éven át arusítják termésüket, ezen adók felét fizetik.

Ezen regalé illetékek bizottságilag fognak ez év 11 havára megállapítani, mely bizottságnak a pénzügyigazgatóság kiküldöttje mint elnök és előadó, továbbá a községi elöljáróság és kereskedelmi kamara egy-egy tagja; ezek ülései nyilvánosak lévén, az érdekeltek jogaikat megvédhetik és ha ezen kivét bizottság határozataival meg nem elégednének, ez ellen a pénzügyigazgatóság székhelyén, vagyis (ez évben) Pécsen alakítandó felszólamlási bizottsághoz, ennek határozata ellen pedig mindig 8 nap alatt a pénzügyminisztériumhoz felebbezzéssel lehet éni.

Az itt körülírt regalé illetékek kivül az engedélyt nyert egyének még italmérési adót is kötelesek fizetni és pedig vagy megengednek a mostani regalé tulajdonossal, esetleg bérlelővel barátságos unon megállapítandó átalányban, vagy ha ez egyezés sikerre nem vezetne, az adóköteles a tételekenti adózást követelheti, mely abból áll, hogy italmérési adó-fjében a tényleg elarusított mennyiség után tartozik fizetni, így minden hectoliter bor után 3 frt, sör után 2 frt, szilvium után 7 frt 50 kr. szesz után hectoliter-fokonként 15 frt, likör, rosoglio és más édesített égetett szeszes italok és rum után 12 frtot. Cognac elarusítására, az engedély nem adható ez évben, mivel a belügyminisztérium 1886. december 17-én 67876. k. a. kibocsátott szabályrendelet szerint ezen szesz a regalejog kiegészítő részét képezvén, ennek elarusítására a regalé tulajdonos vagy az ezt bérli belegegyezése igényelheti. Jövő évben azonban az e feletti rendelkezés ép úgy illeti a pénzügyi hatóságot, mint a regalé üggyre vonatkozó mindenféle intézkedések és ebből folyó jogok engedélyezése.

Meg kell jegyeznünk, hogy a tételekenti adózás igénybe vétele esetére a meglevő készletek azonnal, a később beszerzendő italok pedig a beraktározás előtt 3 órával a regalé jogtulajdonosnál, avagy annak bérlelőjénél bejelentendők.

Ha az italmérési adó „megállapítása tekintetében sem barátságos egyezés létre nem jönne, sem pedig az adózó a tételekenti adóztatással élni nem akar, ez esetben az e célra alakított kivét bizottság határozza meg a fizetendő átalányt, melynek határozata ellen 15 nap alatt benyújtandó felebbezzéssel folytán a pénzügyigazgatóság főnökének elnöke által alakítandó felszólamlási bizottság végérvényesen határoz.

Ki ezen határozományok ellen vét, jövendőki kihágást követ el, mely az italmérési jog elvesztése és a nála talált szeszes italok elkobzása mellett pénzbírsággal is sújtatik.

Azt hisszük, hogy e sorokkal megadtuk azon felvilágosításokat, melyek a kimerési engedély megszerzés iránt, valamint a regalé illeték és adó fizetése tekintetében az évre szükségesek, miknek egyedüli célja az, hogy az érdekeltek teendőjükről és kötelezettségükről jó eleve és kellően tájékozva legyenek. Amennyiben pedig az időközben hozandó rendeletek, avagy egy más esetben még valaki felvilágosításra szorulna, azt az egyedül arra hivatott Dr. a g o n e s c u Döm-jén pénzügyigazgató urhoz utaljuk, ki általánosan ismert előzettsége és a publicum iránt mindenkor tanúsított jóindulatánál fogva készségesen megad, vagy megadhat mindennemű e szaktól vágó utbaigazítást, mi hogy kimerítő és kielégítő lesz előre is mindenkit biztosíthatunk.

T A N Ü G Y.

A „Pécsi tanítóegylet” f. 17-én (vasárnap) d. n. 3 órakor Schneider István elnöke alatt ülés tartott. A gyűlés lefolyásáról — melyen a tagok rendkívül csekély számban voltak jelen — az alábbi tudósítást közölhetjük. (Jelen voltak Dobra Imre, Grünvald N. Klech János, Klingenberg Jakab, Rozsics Sándor, Sirisaka Andor, Skolnik Géza, Strausz Henrik, Szelman Győző, Szivér István, Szvácsék Mihály (egyesületi jegyző) és Veszl Abraham.)

Az egyesület által pályakérdések tüzettek ki. Nevezetesen: 1. A figyelemre vonatkozólag 2. Az anyanyelvnek mi legyen a tananyaga s minő a módszere, — osztályonként egy-egy gyakorlati lecke kíséretében. Jutalmul 4 drb. 10 francos arany tüzetik ki. Pályázati ha árdó f. évi szept. 15-ike. Pályázhat minden baranyamegyei tanító. A kéziratok a „Pécsi tanítóegylet” elnöksége címmel küldhetők. (Hogy kik lesznek pályakérdések bírálói, ez még nem állapították meg.)

Fő tárgyat képezte a gyűlésnek a IV. egyetemes tanító gyűlés meg-, vagy meg nem tartásának kérdése. Az egyesület nyilatkozta és határozottan a gyűlés megtartása mellett nyilatkozott s ezen végzését a végrehajtott bizottságnak tudatni fogja. A f. évi aug. hónapban megtartandó IV. egyetemes tanító gyűlés ismét a fővárosban fog megtartatni. Megvitatandó tételekül a pécsi egyesület által ajánlatnak. 1. Az orsz. tanítói nyugdíj törvény módosítása. 2. A tanítói fizetések rendezése, illetve a minimum emelése. 3. A ministeri tanterv megváltoztatása s egyuttal a tananyag részletezése tekintetel az osztálynak egy és osztott több tanítóval bíró népisoklákra. 4. A felekezeti iskolákban használt tankönyvek is megbírálandók volnának az állam által. 5. A felekezetek iskolai hatósága az állami isk. hatóság alá helyezendők, illetve hogy az állami isk. hatóság hatásköre a felekezeti iskolákra is kiterjesztessék. 6. Az olvasókönyvek kérdése.

H I R E K.

Rendkívüli városi közgyűlés volt esütörtökön d. e. 11 órakor, melyet Kardoss Kálmán főispán fényes díszben nyitott meg. Emelkedett szellemű, valóban ékes, szívesh szóló szavakban szólta a közügyek terén működők érdemeiről, mely bár nem szorul dicséretre, önmagában lévén meg jutalmát, de ez érdemeket hatványozza azon körülmény, ha a fejedelmek kitüntetésére által erismetnek. Ezek után átadta a főispán R a t h Mátynak és Littke Józsefnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, dr Z á r a y Károly és H o f m a n n Károlynak a koronás érdem-

keresztet, Rupprecht Nándornak az arany érdemkeresztet, kuppet a közgyűlés lelkesen megjelölt. Az ünnepélyes ténykedés után R a t h Mátys és Littke József rövid köszönő beszédet tartottak, előbbi az egész polgárságot, utóbbi a kereskedelmi miniszternek, a főispánnak és a polgármesternek fejezték ki köszönését, azért, a mit kiállításunk és városunk, ugy a kitüntetett polgárok érdékében tettek. — Littke József beszéde folyamán egy u. n. kinos mozzanat adta elő magát és ez az, hogy Littke József a külföldi verseny nehézségeiről szólva, azt mondja, hogy e verseny küzdelemben jól esik az elismerés különösen akkor, midőn van egy sajtó, mely a hazai cikket lelaecsonyítja, egy oly sajtó, mely sajtó fészket bepisztítja. E keserű szavak idió oka az a méltatlan és kvalifikálatlan hirlapi támadás, melyben az utóbbi időben Littke polgári működése üzlete és magán élete megtámadott. Littke nem nevezte meg az illető lapot, de mindenki tudta, hogy kit gondol; mi magunk is tudjuk, hogy szavait nem reánk ejtette és mégis: föl kell szólalnunk azon eljárás ellen, hogy így eltéltő nyilatkozatok által a l a n o s s á g b a n, az egész sajtóra mondassanak. Jól mondta Bolgár Kálmán e tárgyra vonatkozólag, hogy a sajtó is a közügyekért küzd, és ha e küzdelemben egyik-másik közeg oly térre lép, mely nem helyes, ha a sajtónak kínóvói támadnak, ezt a kínóvót kell ostorozni, de nem az egésznet megbélyegezni. A jváralóvó sajtó megköveteli és megkövetelheti, hogy tiszteléken tartassák. — E kinosan ható intermezó után a főispán átadta még a kiállítás körül szerzett érdemekért és kereskedelmi miniszter köszönését Engel Józsefnek. Sipőcz és Istvánnak, U l m a n n Károlynak, V ö r ö s Mihálynak és Egry Dezsőnek és minután a legközelebb Barossnál és Tiszánál járt küldöttség jelentése tudomásul vétetett, a közgyűlés véget ért.

Holub Emil, a híres Afrikai-utazó nejevel csütörtökön d. u. érkezett hozzánk Bécsből és még az este megtartá szabad előadását a Scholzfélé tereben, melyet számos és előkelő közönség hallgatott, mely azonban kisebb volt, mint előző alkalommal. A híres utazót és nejét a közönség megjelenésekor szíveslyes üdvözlettel fogadta és nagy érdekléssel hallgatta az előadást, mely a délafrikai vad-népek kulturális viszonyai és civilizálódásuk módzataival foglalkozott. Előadás után az érdekes vendégek körül kedélyes kis társaság csoportosult, mely körülbelül éjjel körül oszlott szét. Holub és neje dr. Gerőczy Péter vendégei voltak és már pénteken reggel vissza utaztak Bécsbe.

Hymen. Szpiegl József rövid- és diszjú-áru kereskedő 26 év vezetőlőrhöz Fischer Róza k. a. t. Veszprémben.

Vidéki határolások előfizetőink tisztelettel kérjük tartozásaik egyenlítésére.

A pécsi kölcsönös segélyző-egylet vasárnap d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

Főlovasás. A kereskedő ifjak egyletében hótfőn d. u. 6 órakor Dr. Sey Ernő pénzügyi titkár felolvasást tart az állami italmérési adókról. Felhívjuk az időszert és tanulságos főlovasásra az olvasók figyelmét.

Halálozás. Csukly Sándor bányatelepi alkaptány meghalt 19-ikén, 65. évében. Jóravaló hivatalnok volt. Temetése 21-ikén d. u. 4 órakor az ismerősök és hivatal-társak nagy részvétele mellett ment végbe. Aldás emléken.

A „Pécsi Dalkosor” f. é. március hó 31-én d. u. 3 órakor rendes évi közgyűlését tartja. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy f. évi ápril 7-én a színház alap javára egy szindarabba! egybekötött dalestélyt fog a Dalkosor rendezni; bővebb értesítést a falragaszok fognak adni.

Uj távirtd. Pécs és Pécsvárad közt távirtd. összeköttetés létesített, mely f. hó 19-én adatott át a közhatalomnak. Ez intézmény a pécsvárad intelligenti régi óhajátást képezte és annak létesítésének előmozdítására még tetemes áldozatoktól sem riadt vissza, ami, bár saját érdekükben tették, mégis elismerésre méltó, mert a közügy is nyert általa.

A pécsi kath. legényegylet saját helyiségében f. évi március hó 24-én vasárnap Szt.-József ünnepélyt rendez. Vasárnap, f. évi március 24-én d. e. 10 órakor az irgalmasok egyházában ünnepélyes szent. mise, melyre az egyleti helyiségből az egyleti zászló elfüvtele mel-

lett, testületileg vonul le az ifjuság. Szent mise elatt az egyleti kar énekel. Este 6 órakor az egyleti helyiségben (Megye-utca 20, 22.) ünnepi előadás. melynek műsora: I. Ünnepi beszéd. („A munka és a munkás kérdése”) Tartja: Dr. Rózsbányay József. II. A legényegyleti énekek föl lépte. III. A „Dalkosorú” éneke. IV. „Siketnek kell lenni.” Vigjáték I felvonásban. Irta O. S. Eirich. Előadják a „Dalkosorú” vendégszereplői. V. Végül a legényegyleti ifjuság ad elő egy I. felvonásos vigjátékot. Kezdeté 6 órakor, Vendégek szívesen láttatnak. — Gyermeknek nem bocsátatnak be. Hétfőn, 25-én este 6 órakor és vasárnap, 31-én, ugyancsak este 6 órakor Főt, Dr. Békely Remig tanár ur tart igen érdekes előadást „Képek a török időkben” címen. Utána színi előadás. A két utóbbi napon belépti díj: nem tagoknak 30 kr., tagoknak fele ár!

Pécsiek Kossuthoz. Ma d. e. kéjvonat indulván Pécsről Olaszországba, ez alkalmat többen fölhasználták, hogy Kossuthot, a legnagyobb magyart meglátogassák. A zarándok-utra elmennek: Papp József, Ratkovics Ferenc és leánya Ilona és B. Sellyéről Fazekas Sándor és leánya Jolán k. a. Kis, de lelkes társaság bátran tolmácsolhatja egész Pécs városának jó kívánatait és hazafiás üdvözlését a nagy magyar előtt.

† **Dr. Gruber Gyula** pécsi kissemnáriumi aligazgató és egyházmegyei tanfelügyelő segéd, a hitudományok és kanonjog tudora meghalt f. hó 17-ikén Polóban, életének 42-ik, pappá szenteltetésének 18-ik évében. Hált-ikémen péntek d. e. érkeztek Pécsre és ma, 23-ikén 10 órakor ünnepélyesen beszenteltetvén a budai királyosi temetőben, ugyanott a családi sírboltban fognak örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békében.

A fölolvásos ciklus vasárnapi estjén Hockinger István reáltanár az égi testek lakhatóságáról fog beszélni, megemlítvén a Mars csillagot tett legújabb teleskopi megfigyelések és tapasztalatok eredményeit is. E fölolvásához 1—2 méter hosszúságú, színes (részben olajfestésű) vázlatok is készültek, a melyek az előadás élénkségét nagyban fogják emelni. E képeket Irinyi Sándor és Kiss József rajztanárok kizáróan e fölolvásos előadásra rajzolták és festették s a közönséges illusztrációk értékét nem csak nagy arányúak, hanem művészi kivitelükönél fogva is messze fölmutulják.

Március 15-ike A csuaji olvasó egylet igen szépen sikerült bált rendezett március 15-ikének emlékére. A tánc kezdeté előtt a Mátyók Lajos úr által vezetett 24 tagú dalárda, szépen énekelte a táncteremben a szózatot, aztán Heteszy Victor lelkész tartott egy lelkészi beszédet mely után ismét a dalárda énekel; s ekkor a lelkész úr mint az egylet elnöke szép, tisztességes és vidám mulasztást kiadván, felhívja az ifjuságot a tánc megkezdésére, a mi aztán úgy is tartott kiválóan kirivadtig.

Mészáros Nándor tanker. főigazgató a napokban (március 15-étől 20-ikáig bezárólag) tette meg hivatalos látogatását helybeli áll. fő-reáliskolánknál. Ez alkalommal megfigyelte az intézetnek úgy szellemi és erkölcsi, mint anyagi állapotát is s egyáltalában mindazon belső és külső tényezőket, melyek egy iskola belső életét jellemzik. Látogatása befejeztével az ily alkalommal szokásos tanári tanácskozáson örömeinek adott kifejezést, egyrészt az intézetnek, a tudomány legújabb vívmányainak megfelelő, gazdag felszerelés fölött, melynek berendezése, fenntartása mintaszerű, másrészt azon kifogástalan fegyelem és jó tanulmányi előmenetel fölött, mely kiváló siker ezen intézetünket az ország legjobb iskolái közé emeli s a tanári kar öntudatos, egyöntetű s buzgó működésének eredménye. A főigazgató látogatásának idejére esett az intézet önképző — Petőfi — körének ünnepi ülése is. Ugyanis e kör f. hó 17-én vasárnap a főigazgató s az egész tanári kar jelenlétében megünnepeelte az 1848 diki március 15-ikének évfordulóját, s részint alkalmas szavatokkal, részint az ifjusági elnök által előadott beszéddel adózott a nagy napnak, különösen dicsőítvén az akkor kivívott sajtószabadság fontosságát.

Adományok. A pécsyegyházmegyei papok nyugdíjalapjára Walter Antal kanonok 1000 frtot, Pozsgay József püspöki titkár 300 frtot adományoztak. — Az ilyen tettek a legkészszelebbesnek beszélnek.

Az egyházmegyéből. Krisztianics István, a nagyvejkéi curatia administratora Kis-

faludra curátussá, Bakody Károly kiskfaludi curatus Nagy-vejkébe adminisztrátorrá nevezettek ki. — Ujváry Géza biküdsi és Csizmadia Alajos bogdásai káplánok kölcsönösen áthelyeztetek.

Kosztka György reáltanár fölolvásása, melyet vasárnap a színházalapon jávára tartott, a fölolvásó-ciklus egyik sikerült estjé volt. Kosztka Goethe és Schiller életviszonyait és kedélyvilágát állította párhuzamba, megvilágítva kiválóbb műveik és költői alakjaik bemutatásával. Kiválóan sikerült az egyes mozzanatok kiválasztása és frappans szembeállítás, melyek a választékos szép stíl és hatás előadását párosulva a közönség figyelmét mindvégig fókózták. Az általános tetszés a végén élénk tapsokban nyilvánult. E derék fölolvásás az előbbiekhez hasonlóan szintén sajtó alá került s 20 kr-ért fog a színházalapon jávára előrusztatni.

Consuli kinevezés. Szent-katolnai Cseh Marcel turn severini alconsult Ó Főlsége ugyanoda consullá nevezte ki.

A pécsi atletikai klubban a vívó órák ezután kedden, csütörtökön és szombaton d. u. 6—7-ig tartatnak meg, a többi napokon (vasárnap és ünnep kivételével) a club helyiség este 7 órától nyitva áll.

Jóváhagyva. Csizmadia Lajos sádsi szolgabíró fegyelmi ügyében az első fokú alispáni határozatot, mely a dorgáltást mondta ki, a belügyminiszter jóváhagyta. — Az ily belügyminiszeri határozatok épenességel nem alkalmasak arra, hogy jóváhagyólag vétsenek tudomásul a nagyközönség részéről. Miután azonban a dorgálás is csak büntetés és pedig, a jelen esetben nagyon is okadatolt, nagyon is megérdemelt (bár nagyon is enyhe) büntetés és ezzel az admiinistrationalis elv meg van mentve, reméljük, hogy e tanulságos, bár nem épületes esetből jövőre le fogják vonni a kellő következtetést úgy az illető, mint felettes hatóságai.

Helyettesítés. Csizmadia Lajos sádsi szolgabíró Pécsváradra, helyébe dr. Söth Károly közigazgatási gyakornok helyettesített.

Gyermek-előadás Folyó hó 16-án a mágoosi izr. tanoda növendékei iskolájuk jávára műkedvelő-előadást tartottak. Színe került Agai Adolf 3 egy felvonású vigjátéka. Az előadás a legapróbb részletkig sikerült, mert az egyes szereplők úgy mozgottak a színpadon, annyira belelétek magukat szerepeikbe, mintha életükben egyébbel se foglalkoztak volna. Arattak is annyi tapsot, mint talán egyetlenegy itt működő színtársulat se. De e mellett az anyagi siker se maradt el, mert a „korona” vendéglő nagyterme a hol a színpad fel volt állítva, zsúfolásig megtelt néző közönséggel. A tiszta jövedelem mint értesülünk, Feivel-féle iskolapadok beszerzésére fogfordították. A siker orozslán része Vértessy Adolf igazg. tanító illeti, ki most is meg mutatta, mikép kell a haznosat a kellemessel egybekötni. Fogadjja ezen érdemes tanferiu áldásos működéséért ez uton a mágoosi társadalom megtisztelő elismerését és a mienkét is.

A siklósi országos vásáron a szarvasmarha, ló és sertés szép forgalmat; 1200 darabon félt ért el. Különösen olcsó áron kelt a szarvasmarha, ellenben jó áron kelt a hizott és sült sertés. A ruhavásár gyenge volt.

Előfizetési felhívás. „A baranyai zöld szőlőoltás és az azzal való szőlőtelepítés amerikai szőlőalanyon.” A szöveg között 14 ábrával. Irta: Dezső Miklós, Ára 40 kr. Midőn világszerte végpusztulás fenyegetti a jövedelmező bortermelést, melyben hazánkunk is nagy szerep jutott a termelésre kiválóan alkalmas egályi viszonyainál fogva: nem váltom fölőlséges munkának a baranyai zöld szőlőoltás ismertetését javított alakban és az azzal való szőlőtelepítést gyakorlati alakban megírni. A zöld szőlőoltás Baranyamegyében régi keletű innen indult ki a zöld szőlőoltásnak ily alakban (hasítékban) való alkalmazása pár év előtt, mióta százezrekre megy a zöld szőlőoltások száma hazánkban. Mint szak-közeg huzamos idő óta tanulmányozhattam a zöld szőlőoltást, melyen tetemes javítást sikerült elérnem. A füzet magában foglalja a gyakorlati gyökereztetést a gyökeres vesszőszaporítást, a talaj előkészítést, a gyökeres vesszők kiültetési módját, a zöld szőlőoltás és annak igen gyakorlati és biztos bujtás módját 14 ábrával. Az ábrákhoz rövid a magyarázat, hogy mielőbb és minél olcsóbban becsáthassam az érdeklődők rendelkezésére, s hogy még ezen év tavaszán használható legyen. Azért a munkát is már április

előjére bocsátom közre. Az előfizetés legkönnyebben előírt szerző nevére címezve posta-utalványon történhetik. Füzetemet nem szándékozom kereskedésbe adni, sem pedig fölőlséges példányban nem nyomatom, ezért kérem a szíves előfizetést minél előbb eszközölni. Pécsémet, 1889. március 14-én. Dezső Miklós.

Budapesti Hirlap. (Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukássy József és Rákosi Jenő) A „Budapesti Hirlap” a lefolyt hetek politikai viharaiiban, küzdelmeiben jobban bebizonyította, mint valaha, hogy merészzen lobogtatott zászlaján ez az egyetlen jelző áll: **magyarság** Lángoló szavatai, melyeket napról-napra kibocsátott élénk vizshangot keltettek az országban, s fokozták a „Budapesti Hirlap” népszerűségét; elterjedését pedig eddig pártatlan fokra emelték. A „Budapesti Hirlap” máris olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar nemzeti politika nyer legpompásabb kifejezést. A „Budapesti Hirlap” sikerének egyéb tényezői a régi maradványok: a kitűnően szervezett szerkesztőség, a közönségnek gyors és hű kiszolgálása, tekintet nélkül a költségekre. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes leveleznél kívül saját külön tudósító őrztást közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog anélkül, hogy a „Budapesti Hirlap” arról rögtön ne adjon hű és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják meg kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártfőrdékeket nem, csak nemzeti érdekeket ismerő szellemével. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkeszti s az **külsősegítoit minden csevegésekben tárgyalja.** Magyarország politikai és közléte fölül távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb közönségben is bír a lap. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektronok dróton odafut, híreket rögtön magtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hirlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezeltől 10 évvel még egy-hét hirlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma **allegjobban, leggyorsabban** értesülő organuma a sajátunk. A „Budapesti Hirlap” Tárcarovata a lapunk egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. **A közgazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. **A regénycsarnokban** csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. — Az előfizetés föltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legkészszelebbes postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: **„Budapesti Hirlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.** 2650

Egy emésztési zavarok elleni szerék általános elterjedtsége a legjobb bizonyított annak jeles hatásáról. Több mint 30 év óta ismert ily háziaszer a dr. Rosa-féle sletbazsam B. Fragner gyógyszeráról Prága 05t. — III Kapható minden gyógyszerárban.

Egy adományozó találmány. Habár a tudomány napról-napra óriási léptekkel halad előre, mégis az emberek ezrei iszonyú betegségek végtelen kínaitól gyötörtetnek, melyeket az orvosi tudomány haszaltalan kísérél meg legyőzni. Valóban azon óriási pusztítások, melyeket a vese- és májbetegségek még mindig okoznak a föld valóságos ostromai. Az emberiség legnagyobb körébe is borzasztólag hat ezen betegségek rénképe. Küzdenek ellene a királyok is, mint azt Hollandiában látjuk, anélkül, hogy a tudomány leghíresebb férfiai képesek lennének legyőzni. Altalában vére nagyon is hálados lenne oly találmány, amely az emberek ezen nagy bűnt: a vese és májbetegséget alapjában meggyógyítaná.

Az idült máj-, vese- és hólyagbetegségek ellen, ezideig alig volt valami pozitív hatású gyógyszer, még a Warner-féle Safe gyógymóddal egy szerencsés találmány eszközített, mely ezen betegségeket meggyógyítja. — Habár sok ellenesége volt, mégis a Warner-féle Safe gyógymódnak utat kellett mindenütt törnie a magyar-országi monarchiában úgy, hogy manapság egy sereg beteg községi elismeréssel kitűnő hatású és az orvosoktól számos bizonyítványt állított ki, melyek annak hatásos gyógyerejét bizonyítják. E gyógymód épeusséggel nem egy értéktelen titkos szer, hanem egy igen egyszerű természetes eszköz és a természetben még sok gyógymód van elrejtve.

Mindazon addigi támadások melyeket rosszakaratulag ezen hatásos gyógyszer ellen intéztek, csak arra szolgáltak, hogy a szenvedők figyelmét mind jobban felkeltse; mert ezen áldáshoz ital a betegeknek javára szolgál.

Valamint a világon a leghasznosab felfedezésekért az emberi rörlődés miatt sokat kellett szenvedni, azonban előnyökkel az utat maguk részére mind jobban megtörték, úgy áll ezen esetben is a közmondás: „sok ellenség, sok becsület!”

A Warner-féle Safe gyógyszer minden ismert gyógyszerárban kapható. Főraktár: Pozsonyban a Megváltóhoz címzett gyógyszerárban.

Távirati hírek.

A fővárosban a tüntetések ördöge ismét elszabadult. Aki elszabadította, az Rohoncy Gida kormánypárti országgyűlési képviselő volt, ki az országgyűlés folyosóján kedden egy 19 éves Schamorzil Kálmán nevű fiatal emberrel szemben, ki valószínűleg illetlen kifejezéseket használt, annyira megfélekezett magáról, hogy az ifjut tettesegen bántalmazta, mire az őt arcul ütötte. Ezt a többi képviselők látva, a fiatal embert ütlegelni kezdték, Rohoncy pedig revolverrel ráállt, a golyó azonban az ifjunak combját csak surolta és komolyabb sérülésről szó sincs. Rohoncy elutazott a fővárosból. Az ügy a mentelmi bizottsághoz utasított.

Ez időtől kezdve a tüntetések az ifjuság és az utcái tömegek részéről újra kezdetüket vették; szerdán a tömeg Pulszky Károly kormánypárti országgyűlési képviselőt az utcán megtámadta; a függetlenségi párti Törs Kálmán védelmére sietvén, az ütés az ő fejét érte, úgy, hogy a vár Törsöt elborította; baja azonban nem komolyabb. A tüntetők elfogatása a rendőrség részéről szakadatlanul folyik, nagyobb rendeltetések azonban nem fordultak elő.

Legujabb távirati híreink:

Budapest. Érke. március 22-én d. e. 10 óra. (A „Pécs” külön távirata:) Tegnap este gyerkőcök és egyetemi polgárok összegyűltek e függetlenségi pártkör előtt, a rendőrség erőlyes közbelépésével azonban szét kergettettek.

Budapest. Érke. március 22-én d. u. 3 óra 15 perc. (A „Pécs” külön távirata:) A képviselőházban Orbán Balázs fölemlíti a tegnapi tüntetést, mondván, hogy a rendőrség a polgárokkal és nőkkel brutálisan bánt, miért az elnök által rendreutasított. Kassa Ivor báró az eseményekért vádolja Tisza Kálmánt, amiért a compromissumot nem fogadta el. Tisza Kálmán válaszában kijelenti, hogy nyugodtan várja a történet ítéletét. Az ő kormányzata alatt az ország ügyei consolidálódtak. Az országnak nem

lehet abból haszná, ha a többség az alkotmányosság elvének fölforgatásával a kisebbség zsarnoksága előtt meghajol. (Éljézés jobbról.) A polgárság megelégete már a zavargásokat. — A l m á s s y Sándor függetlenségi párti szólni akar. (Jobbról: eláll! eláll!) Majd kijelenté, hogy a házszabályokhoz kíván szólni, ez megengedtetik neki, de miután a tárgytól eltért, az elnök megvonja tőle a szót. A képviselők az elnöki emelvény elé tolnak. H o i t s y Pál karját fölemelve kiáltja: Ha rendőrség hozzám nyul, Tiszát felelősségre vonom. Óriási zaj, láрма, teljes zavar keletkezik, míg nagysokára a rend ismét helyre állt.

Estei Ferdinand főherceg Baranyában.

B.-Selye. Érke. március 22-én d. e. 12 órakor. (A „Pécs” külön távirata.) Estei Ferdinand főherceg több főúrral mint Draskovich Iván gróf vendége ide érkezett szalonkavadásatra.

KÖZGAZDASÁG.

Pár szó a székéneggel való védekezésről és párhuzam az amerikai szőlők fás és zöld-ajtása között.

(Folytatás.)

Tudva levőleg a zöld-ajtás 1887-ben Farkas István zöldajtó által úgy mutatott be, a mint az ő konok polgári észjárása azt diktálta, t. i. itt Baranya megyében a zöld-ajtás már régi keletű, a rossz termő tőkét ojtják át zölden, de mivel 2—3 ojtásnál többre nem volt szükség, ennyit tesznek egy tőke 2—3 zöld hajtásába, ezek megerevén, karóhoz vagy ághoz kötöttek és a következő évben a tőke ledöntetik, itt bujtásnak hívják hibásan a döntést, mert a tőke fej is a földbe jó és 2—3 nemesített ága szét huzatván a nemes rész is a földbe jó; de a zöld-ajtásnál az alany zöld hajtásait teljesen megfosztják a szemektől, levelektől s esetleges honalji hajtásaitól is (itt bujtásnak hívják a honalji hajtást), ezen szokást Farkas a legvilágosabb magyarázat dacára se hagyta el, igaz, hogy ebben vőnüt meg, mivel 70 éven felüli öreg ember. A ledöntött ojtványok alany része gyökeret nem fog, mivel fiatal (zöld) korában még gyökérbékezőre tartalék tápanyagokat nem gyűjtött, de a földbe alá került nemes rész érett szemeiből gyökeret ereszt és soká él a tőke, de az amerikaiakra való ojtásnál a nemes résznek a földbe jutni nem szabad, s így a kopasztott amerikai alany nem gyökeresedhet meg, de ezt Farkas meg érteni nem tudja. Én székesséhevérván a felvezetés alkalmaival ezt elmondottam, de később a k a l a u z o l ó igazgató úr nem bírta ellenőrizni a Farkas mutogatásait, ő maga a szemész bemutatásával levén elfoglalva külön helyen, de 100 esetben egyszer ha megtörtént ily irányú kérdézősködés. Jól tudjuk, hogy a nép a saját formájú emberrel kérdez és nem megy a kaputos úrhoz kérdezni. A zöld-ajtáson Horváth Antal pécsi ügyvéd úr tett javítást, hogy t. i. az amerikai alanyon ojtáskor a levelet vagy annak legalább 1/3 részét rajta kell hagyni, a szemeket pedig bántani nem szabad, hogy bujtáskor gyökér képzésre tartalékot gyűjtessen. Ezen nézetének indoklása végett Horváth úr 2 éves európai ledöntött ojtványokat adott, melyeknél az alany részben gyökeret csak ugyan nem volt, régi szokás szerint ojtatván be. Horváth úr ajánlotta az éknek az alany bogja mellé való alkalmazását is, igen helyesen. Új irányú alapítételek a phylloxera elleni védekezésben cím alatt múlt évben közre bocsátott füzetemben a zöld-ajtást ezen alapon irtam le és rajzoltam is, még egy kis javítást is téve hozzá. A lefolyt 1888-ik év nyarán egy másik tapasztalatra jöttem rá, mely abból áll, hogy az 50—70 centiméternél magasabban ojtott zöld szőlő ojtások alany része igen vékony marad még akkor is, ha a szemek, levél részek, sőt a visszacsapott honalji hajtások rajta hagyatnak is. És ez természetes dolog, mivel tudjuk, — előbb láttuk, — hogy a hosszú szár a feloldott tápanyagok felvezetésében lassabban működik, mint a

rövid, de azt is tudjuk, hogy a csonkázáskor, — mint a zöld ojtásnál tulajdonképpen csonkázunk, — a legfelső, de csak a legfelső szemek hajtának ki, ezek pedig a hosszú szárat vastagítani nem tudják. Ki ne tapasztalta volna, hogy gyümölcs ojtványoknál is, ha ojtás után egy magas hajtást hagyunk és annak oldal hajtásait igen hibásan letépjük nyáron, a magas hajtást pedig vissza nem vágjuk (csonkázuk), vagy ha nagyon magasban vágjuk vissza, akkor is csak a felső szemek hajtának ki, az alany nyurga vékony marad. De ellenkezőleg 40—70 centiméter magasságban ojtva, a zöld ojtás alanya igen szép, jól megvastagszik ha a levél 1/3 része, a szemek és a honalji hajtások visszacsapva rajta hagyatnak, a mint kis füzetemben a rajz mutatja. Nem hagyhatom említés nélkül, habár a becses lapok hasábjain már a múlt nyáron megirtam is, hogy még ugyanazon, illetve az ojtás évében az alanyon gyökereket is nevettem, úgy, hogy az alsó 2-ik és 3-ik szem között egy csekély vékony hajtást vágtam le ojtó-késsel az alanyról, más helyen csak meghasítottam a hajat, majd a szem mellett egy lenyce szem nagyságú hajat vágtam le ojtáskor és azután kupacoltattam fel földdel.

A 40—50 centiméter magasságban ojtott zöld ojtásoknál az alanyon levő meghagyott oldal szervek az alanyoktól bő táplálékából jó részt felhasználnak és azt feldolgozva (assimilálva) az alany vastagítására szolgálatot, de azért ily magasságban az elég ügyesen be ojtott nemes résznek elég bő tápanyag jut, de nem túl sok, mint, a sokkal rövidebb fás-ajtásnál, de oldalt vastagító szervei nem lévén ez vékony marad, a nemes pedig túl letittek és elvastagodnak.

Azt hiszem ezek alapján bárki is meggyőződhetik, hogy növény élettanilag a fás-ajtás a zöld szőlő-ajtás megett marad. A zöld-ajtás második évében állandó helyen jobbra-balra lebujtatik és termést hoz, tehát a légenyartalom felgyülemlésétől meg óvatik, míg a fás-ajtás második-harmadik évében terem, első évben a vastagodás nagy és a termés is fokozódik. Ha zöld-ajtásnál az első évben a vastagodás elkerültük, a második évtől pedig már terem, az utánai években a vastagodás nem állhat be, mert a gyümölcs ojtványoknál is látjuk, hogy az ojtás hejye 3—4 év múlva alig felfedezhető. És ezzel egy másik példa áll előttünk, az a mit már füzetemben s más helyen is felemlítettem, hogy t. i. a zöld-ajtással a tőke fej mivelet mellett nem vélek hosszú életet biztosítani a tőkének, mert a gyümölcs ojtvány is évről évre magasabb lesz, tehát itt is a nedv; a tápanyagja nemes részben megoszlik. Ezt utánoznunk kell a szőlőnél is. Nem új dolog ez, van nekünk már szőlő vesszős, karikás miveletünk, ott a lugas mivelet, mely nem egyébb, mint több kisebb fejre osztott fej mivelet, a lugas kar pedig lehet a föld színétől tettség szerinti magasságban. A szőlővesszős miveletnek pedig arra kell törekednünk, hogy a bár lassan képződő fej az ojtás helyétől legalább 20 centiméterrel legyen feljebb, hogy a lassan növekedő fejjel a tőke-nyak ne hogy túl vastagodjék az alany felett.

(Vége köv.)

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

FEILER MIHÁLY.

NYILT-TÉR.*

Vidéki megrendelések párisi különleges-eredeti legpon-tosabban esz-közöl-tenek. (präser-vatif.)

Kapható:

GRÜNBAUM K.

PÉCSETT, Király utca 15.

* Ezen rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETESEK

Schwarze Seidenstoffe von 60 fr. bis fl. 11-65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 180 verſh. Qual.)

Farbige Seidenstoffe von 60 fr. bis fl. 7-65 p. Meter — glatt und gemustert (ca 2500 verſh. Farben und Dessins — vorwiegend roben- und gelbbrei das Cabinet-Depot G. Henneberg & Co. Hof-lief. Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

547/1889. Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Illia György és neje Herke Örsze végrehajthatóknak

Herke István és neje Csordás Roza

végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a sádsi kir. járásbíró területein levő Tékesen fekvő a tékesi 186 sz. tjkvben felvett 986-a hrsz. szőlőre 334 frt becsárban a 187. sz. tjkvben felvett 986-c hrsz. szőlőre 234 frt becsárban ; a tékesi 231. sz. tjkvben felvett 906-a hrsz. fekvőségre a végreh. törv. 186. §-a alapján az egészre 57 frt becsárban, tehát nem csak a végrehajtást szenvedett Herke Istvánt illető $\frac{1}{4}$ részére, hanem a társtulajdonos Herke Mátyást illető fele részére, ugy Herke Andrást illető $\frac{1}{4}$ részére is

mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889 évi április hó 25-ik napján d. e. 10 órákor Tékes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 33 frt 40 krt, 23 frt 40 krt és 3 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. tez. 42 §-ában jelzett árfolyanummal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. tez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényű átsegélyt.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. Kelt Pécsen, 1889. január 14-én.

2658 Lukrits István, kir. törvényszéki bíró.

3207/1889. Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Illia György és neje Herke Örsze győri lakosok végrehajthatóknak

Herke István és neje Csordás Roza

végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir. járásbíró) terü-

tén levő Tékesen fekvő, a tékesi 38. sz. tjkvben felvett 39 a. sz. háznak és $\frac{1}{4}$ teleknek Herke Istvánt illető felerészére 685 frt becsárban ; a tékei 141. sz. tjkvben felvett 825 hrsz. fekvőségre 124 frt becsárban, tehát nemcsak Herke Istvánt illető felére hanem a társtulajdonos Herke Andrást illető felére és az 1881. évi LX. tez. 156. §-a értelmében valmin a tékesi 234. sz. tjkvben felvett 986-b hrsz. fekvőségre 134 frt becsárban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1889. évi április hó 25-ik napján d. e. 10 órákor Tékes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 68 frt 50 krt, 12 frt 40 krt és 13 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyanummal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényű átsegélyt.

Kelt Pécsen, 1889. évi február 8-ik napján. A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

2670

Lukrits István,
törvényszéki bíró.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacskokat, melyek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használtak az altesti szervek betegségeinél, könnyen hasabjók és vértisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek a biztos forrását olvasni és enkrözött alakja miatt meg gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacskok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megalozott bizonyítvánnyal lettek kiáltatva.

Egy 15 labdacskot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 abdacsk) ára csak 1 frt o. e.

Óvás! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold” nem áll és hátsó oldalán védjegyetek nem hordja

Neustein-Filipp
Gyógyszer-tár

hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épenzeneg ártalmas készítményt kapjanak. Határozzon Neustein-fele Erzsébet labdacskokat kell

kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírás al vannak elvétel.

Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold” des Neustein Ph. Belváros. Ecke der Planken und Spiegelgasse. Főraktár Pécsen: Sipőcz Zsigmond és Irgalmasok gyógyszer-tárában.

STERNBERG ARMIN hangszer-gyára.

Budapest, VII. kerület ut 36. (a Rókus kórházzal szemben).

Mindenemű ütő-, vonó- és fuvó-hangszerek, harmonika- és harmonium-gyára és legnagyobb választékú raktára. Belföldi és valódi olasz hurkok raktára.

A legújabb feltűnést keltő mechanikai salon hangszerek mint: Arston, Herophon, Orpheus, Phönix, Simphonion főraktára.

Legújabb! Harmonika-fuvola 12 billentyűvel, melyek a szájkába való könnyű befúvás által kellemes hangokat adnak. Azonnal megtanulható és játszható. Mindenkinek, kicsinynek, nagyoknak egyaránt alkalmas mulató-eszköz. Ára 2 frt. Mindenemű hangszerek javítása pontosan és jutányosan teljesítetik. Ócska hangszerek ujakra becserelelnek. 200 képpel díszített nagy hangszerek-katalogus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. Harmonikáról és harmoniumról külön képes árjegyzék kéréndő.

AZ „ANKER”

élet- és járadék biztosító-társaság

Vezérképviselőség: Budapest, Deákter 6. sz. saját ház „Ankerudvar”

A társaság minden az ember életbiztosítására vonatkozó üzletekkel foglalkozik, n. m: a) túlélési és kiházasítási biztosítások; b) haláleseti biztosítások; c) járadék biztosítások.

Nyereményrészül fizetett a társaság a) haláleseti biztosítások után az évi díj 25% át; b) a túlélési és kiházasítási biztosítások után az évi tőkének 30% át, s így minden biztosított 1000 frt után tényleg 1300 frt fizetett.

Résztvénytőke és biztosítéki alap 1887. december hó 31-én frt 34,513,072-95

Az utolsó üzlet jelentés szerint a bizt. állomány 1887 dec 31. volt 163,330,602-42 tőke. és 48,966 44 járadék.

A társaság létezése óta haláleseti és kiházasítási biztosításokért 1887. dec. hó 31-ig kifizetett 58,929,495 40.

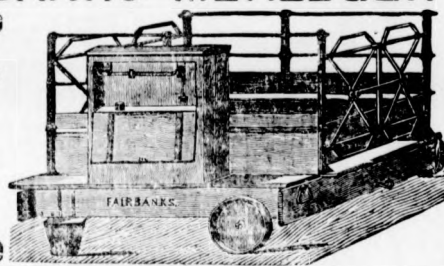
Díjkönyvecskékkel és felvilágosítással szolgál a vezérképviselőség Budapestben, vagy a helyi ügynök.

Utazó ügynők: biztos fizetés és jutalék mellett felvételnek, ebből ajánlatok a vezérképviselőséghez Budapestre intézendők. 2670

FAIRBANKS MÉRLEGEK

Az egész világon

a legtokéle-
tesebb mérleg-
szerkezetek

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknek fogva az összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes-mérlegek áránál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségei beufoglatlanak. Gazdasági szesz, kérés és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és győgyára John Block vezérigazgató, Budapest, Andrássy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Újpest — K. Megyer.

FÖLDESSY LAJOS

24 év óta fennálló

magkereskedése

Budapesten

(Mária-Valeria-utca 7. sz. a.)

ajánlja kiváló minőségű, tiszta, valódi, friss, csiraképes
mezőgazdasági, kerti, erdei stb.
vetemény-magvait,

különösen legtisztább minőségű, arankamentes francza, olasz és magyar luczerna, továbbá vörös lóhere, réthére, baltacím és más herefajokat. Here-réti és fűmaggyűleteket, réti- és legelőt elkészítésére, különféle falajokra. Takarmányrépa-magvak, u m. sárga és vörös buczok, valódi sárga oberndorfi és többféle őrslál uj fajokat kiváló minőségben és legutányosabb áron. — Az 1889. évi tavaszi árjegyzék kívánatra hérmertve megküldeték és a t. c. közönség majd negyedszázados bizalmát és pártfogását kiérdemelték és jó hírnevét továbbra is fenntartani igyekezend. 2957

K i t ű n t e t t e v e :
Dés 1887 Budapest 1885 Pécs 18 8
licenőr oklevél. kiállítási nagyjérem. áll. ezüstérem**Domjan Othmár**

Pécs, Arpád-utca 37. sz.

**teke asztal, butor-
és épület asztalos.**Ajánlja magát épület-munkák, ebédlők,
hálószobák elkészítésére szolid és kor-
szertű izlésnek megfelelőleg.Megrendelések jutányos árak mellet
gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 257**Népszínházi műsor.**E saison legkiválóbb újdonságait ajánljuk
alábbiakban, melyek csinos kiállításuknál fogva**alkalmi ajándéku**
igen cölserűek és kedvesek.K o n t t i : Klsvárosi hírességek. 5 pompás dal,
1 frt 50 kr. Suhanc és Tücsök betét dalai,
60 kr. és 80 kr. Nádor Gy: Uzzal gyönyg,
14 dal és Magduska öröksége, 13 dal, 1 frt
50 kr-ával. Az utóbbi évek legszebb népszínmű
zenéje e két füzet. Szedte-vette nagysám be-
tét-dalai 1 frt. Nebántsvirág, mazurka 60 kr.
Pipacsösöz király keringője 1 frt. 25 legújabb
dal könnyű átiratban 1 frt 4528**Nádor Kálmán,**
Budapest, Károly-körút 8. sz.

Kellemetlen szájszag és fogfájás ellen.

Érdem-éremmel kitüntetett

Schulhof Károly Róbertmanchesteri lakós által feltalált és
osztrák császári és magyar kir.
kizárólagos szabadalmat nyert**Szopiana szájszesz.**Ara kicsinyben 1 üvegnek: 1 frt 05 kr. o. é.
Raktárak: Göbel Kálmán gyógyszerész úrnál Pécsen.
Török József gyógyszerész úrnál Budapesten és minden
nagyobb vidéki gyógyszerésztárban. Biró János gyógyszerész
úrnál Kolozsvárott.Főraktár Dr. Schulhof Adolf úrnál Pécsen.
Kapható: Sipőcz István gyógyszerésztárban. Reinfeld A, Alt
és Böhm üzletében.Több mint 800 elismerő bizonyítvány orvosi tekintélyektől
előm utatató. 2279**Tenyésztők figyelmébe.**A pellérdi uradalomban saját tenyésztési
számfeletti egy és két éves tiszta faj simmenthali
és simmenthali keresztezésű tenyész-bika, továbbá
egy éves tiszta faj kisjenői tenyész kan szüldők
eladók. 2648Ugyanott fedez 3 frt 50 kr díj mellett
ELDELEMI tiszta vér állami arabs mén.

A pellérdi uradalom számtartósága.

NINCS TÖBBÉ FOGBAJ

soulaki (Gironde) apátság (Dom Maguelonne)

Rr. Pp. benediktinusainak

Elixir, por és fogpéphasználat után
Kitüntetve 2 arany érem, és pedig a boroszlói 1880.
évi és a londoni 1884. évi legelső jutalmak által.
Feltaláltatott 1373-ban Boursand
Péter szerzetes által.Benediktinusok ezen fogelixir-
jének naponta való használata foly-
tán, a melyből egy-két cseppnyi
vízben feloldva használandó, meg-
előzi és gyógyítja a fog megferge-
sedését, a mennyiben fehérré teszi a fogakat és
megerősíti s tökéletesen egészséggé teszi a
foghúst.Igazi szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak,
amidőn e régi és hasznos szert figyelmükbe ajánljuk,
a mely a legjobb és egyedüli gyógyszer a
bajok ellenében. 2555Alapított az üzlet 1807-ben, főgügyönség: **SEGUIN** Bordeaux.

Kapható minden illatszertárban, gyógyszerésztárban és fűszerkereskedésben.

Főraktár ALT és BÖHM uraknál Pécsen Király-utca.

„AZIENDA“Osztr.-Francia tüz-, elemi és baleset-, élet és járadék
biztosító társaság.Van szerencsénk ezennel tudatni, hogy főgügy-
önségünket Pécsen és vidékére kiterjedőleg**Lauber Rezső ur**

pécsi lakóra, Mária-utca 43. sz.

ruháztuk át, és neki lehetővé tettük, hogy a t. c.
közönségnek a szolid kívánalmaknak megfelelőleg
minden kedvezményt nyújthassa

2658

a magyarországi képviselőisége

Horn.**Gyors és biztos segítség gyomor bajok és azok következményei ellen,**

Az egészség fontartására, az életvedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fontartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb és leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb és leggyógyhatásos gyógyszerekből a leg gondosabban van készítve és különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyús felbűfögés, vértólulás, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatásosnak bizonyult. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy belbizonyult, megbízható házszerző lett a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinék betekintés végett rendelkezésre állanak.

Óvás! Hamisítások elkerülhetése végett, mindenkit figyelmezteték, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „Dr. ROSA-féle életbalsam“ minden üvegcseje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz“ címzett gyógyszerésztől. FRAGNER B. Prága 205-III.“ német, csehb, magyar és francia nyelven olvasható, szelcs feléin pedig a védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.főraktárban, gyógyszerésztár a „fekete sashoz“ Prágában 205-III., és BUDA-
PESTEN Török József gyógyszerésznél, Király utca 12. sz. Budai Emil városi
gyógyszerésztárban a Városház-téren.**Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb
gyógyszerésztárban van raktár ezen életbalsamból.**

Ugyanott kapható:

»prágai általános házi-kenőcs.«több ezer hálianyilatkozattal elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladások,
sebek és gnyelések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a
női-emlő gyuladásánál, a tej tepsedésénél és az emlő megkeményedésénél szu-
léskor, kelevénynél, vördaganatoknál, genyes fákadókknál, pokolvarnál, kö-
röngyöknel, az ugynevezett körömféregnél, ekkeményedéseknel, telpuffadások-
nál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékeny tsgoknál stb. Minden
gyuladást, daganatot, ekkeményedést, telpuffadást a legtovább idő alatt meg-
gyógyít és a hol már gnyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő
alatt fájdalom nélkül felszívja, kiégeti és kigyógyítja.**Kapható 25 és 35 krajcáros szelencékben.****Óvás!** Mintün a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzak,
mindenkit figyelmezteték, hogy az eredeti utasítás szerinti
csak nálam lesz készítve és csak akkor valódi, ha a sárga ércszelencé, melybe
töltétek, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék
kartonba, melyen a védjegy átható — burkolva van.**HALLÁSI BALZSAM** a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiz-
tosabbnak elismert szer a nehezhallás kigyógyítására és az egészen elvesztett
hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt. 2636

A „Pécs” kishirdetései.

Minden szó egyszeri beiktatása 2 kr.

Szép fekvésű
szőlő a Donatus hegyen,
kút közelében, jutányos
áron eladó Cím a kiadó-
hivatalban.

Eladó

a belvárosban egy új egy
emeletes ház több évig még
adomentes, áll 12 szoba,
4 konyha, pinze, souterain
és vízvezeték. A díszes
utcai homlokzat 11 tükör
ablakkal bir. Az emeleti
lakás parquetirozott — tá-

gas kilátás a kertekre. Fi-
zetési feltételek igen ked-
vezők. Bővebbet a kiadó-
hivatalban.

Zongora-órákat

ad házakban egy intel-
ligens zongora tanítóné.
Címe a kiadóhivatalban.

Tárgas, szellős borpince

bérbe adandó. Hol?
megmondja a kiadó-
hivatal.

Mell és gyomor betegeknek

nincs hatásosabb gyógyszer, de nincs
egészségesebb ital sem, mint a világhírű

pilseni sör

a pilseni polgári sörfőzdéből. 2627

Malom berendezés,
alig használt — 3 garatra
16 lóerejű fekvő mozdony-
nyal, teskendő, fafűrész,
és minden hozzá valóval a
zátkány-báttiszi vonal
egyik állomásán rögtön.
Igen jutányosan eladó.
Bővebbet a kiadóhivatal.

Egy ²⁶³⁵

garnitúra,
és több butor jutányos
áron eladó. — Bővebbet
Iskola-utca 11. szám.

Eladó ház.

Az Anna-utczában egy ki-
sebb ház igen kedvező fel-
tételek mellett azonnal
eladó. Bővebbet a kiadó-
hivatalban.

Jártas

biztosítási ügynökök azon-
nal felvételnek. Cím a ki-
adóhivatalban.

373. sz.

Árverési hirdetmény.

2642

A m. kir. tudomány egyetem alap. pécsváradai — valamint a vallásalap vaiszlói uradalom
tulajdonát képező alább jelzett bértárgyak hasznosítása iránt

1889. évi április hó 8 ik napján Pécsváradon, a közalap. számtartóság hivatalos helyiségében
délelőtt 10 órakor

zárt ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

A bértárgyak a következők:

Baranya megye **MARÁZA** község határában fekvő 139 hold 460 ölet tevő földbirtok 890. évi január hó 1-től
12 évre, kikiáltási évi bér 837 ft.

Baranya megye **VAISZLÓ** községében levő nagyvendéglő épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 1000 ft.

Baranya megye **HIDVÉG** községében levő kocsma épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 240 ft.

Baranya megye **BESENCZE** községében levő kocsma épület, 1890. évi jan. 1-től 3 évre kikiáltási évi bér 120 ft.

Baranya megye **PÁPRÁD** községében levő kocsma épület 18 0. évi január 1-től 3 évre, kikiáltási évi bér 100 ft.

Bérleni szándékozók sziveskedjenek a kikiáltási évi bérnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva vagy személyesen megjelenni,
vagy pedig a feltételek értelmében s szabályszerűen szerkesztett, kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatukat fent kitett nap délelőtti
pont 10 órájáig a pécsváradai közalap. számtartósághoz benyújtani.

A bérleti feltételek a pécsváradai közalap. számtartóság és a vaiszlói urad. erdőgondnokság hivatalos helyiségében betekintheők.
Utó-, vagy a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad. 1889. évi márczius 1-én.

A pécsváradai kir. közalap. számtartóság.

Uj vagy javított órákért 5 évi írásbeli jótallat nyujtok.

Arany, ezüst, nikkell zsebórák

legszebb kivitelben, — Dús vála-ztékban

13 próbás bécsi fémjelzésű ezüst ékszerek,
modern kivitelben hat, tizenket és huszonnégyszemély össze-
állításokban 1000 gram 90 frt. hozzá való szarvasbőr tok ingyen.

Monogramm-vésés a nálam vett tárgyakhoz darabja 15 krajczár díszes kivitelben.

Ékszerek rendkívüli szép drágakövekkel

és kivitelben, gazdag választékban, tetszés szerinti összeállításban a raktáron vannak 25
frttól 1000 frtig.

Schönwald Imrénél

órák és ékszerész,

Pécssett Király fő-utca a „H a t t y u” épületében.

Órájavítások mérsékelt áron legjobban javíttatnak.

Nagy raktár a legkiválóbb zsebórákból a melyek pon-
tosan szabályozva gyári áron adótnak el.

Ékszerórák 2 évi jótállás mellett nikkell tokban 4 frt
50 krajczár.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, miszerint 23 év óta itt
Pécssett gyakorolt szabóüzletemet az „Arany Hajó” szálloda átellenében, a volt Zirner-féle üzleti
helyiségbe tettem át.

Az eddig tanusított bizalmukért köszönetemet kifejezve, kérem ezentul is szives bizalmuk-
kal megtisztelni.

Kiváló tisztelettel

Grün Bernát.

férfi szabó.

2641